

**РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
МИНИСТЕРСТВО ЗА ПРАВДА**

**ПРЕДЛОГ НА ЗАКОН ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ
ЗА УПРАВНИТЕ СПОРОВИ**

Скопје, Јули 2010 година

ВОВЕД

I. ОЦЕНА НА СОСТОЈБИТЕ ВО ОБЛАСТА ШТО ТРЕБА ДА СЕ УРЕДИ СО ЗАКОНОТ И ПРИЧИНИ ЗА ДОНЕСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ

Законот за управните спорови е донесен во 2006 година и е објавен во „Службен весник на Република Македонија“ бр.62/2006. Со овој закон се обезбедува судска заштита на правата и интересите на физичките и правните лица, а се обезбедува и законитоста на актите на Владата, на другите државни органи, на општините и на градот Скопје, на организациите утврдени со закон и на правни и други лица кои во вршењето на јавни овластувања, кога решаваат за правата и обврските во поединечните управни работи, како и за актите донесени во прекршочна постапка. Во управен спор се одлучува и за законитоста на поединечните акти донесени во изборната постапка и на поединечните акти за избори, именување и разрешување на носителите на јавни функции, ако тоа е определено со закон.

Една од позначајните новини која беше воведена со донесувањето на Законот за управните спорови беше формирањето на Управниот суд како специјализиран суд за решавање по управните спорови. Управниот суд на Република Македонија отпочна со работа на 15.12.2007 година, со што започна и примената на Законот за управните спорови.

Уставниот суд на Република Македонија по поднесена Иницијатива за укинување на член 2 став 2 од Законот за управните спорови донесе одлука У.бр. 75/2007 од 13.02.2008 година објавена во Службен весник на Република Македонија бр.27/2008 со која го укина ставот 2 од членот 2 со кој беше регулирано дека во управен спор судот одлучува за законитоста на актите на државните органи, Владата и на носителите на јавни овластувања, донесени во форма на пропис ако тие ги уредуваат поединечните односи.

Уставниот суд на Република Македонија по иницијатива на граѓанин, со одлука У.бр. 231/08 од 16.09.2009 година објавена во Службен весник на Република Македонија бр.117/2009 го укина членот 39 став 2 во делот: „од членот 30 став 3 на овој закон“ со што се наметна потребата од уредување на жалбената постапка во Управниот спор и прецизирање на судот кој ќе постапува во таа постапка.

Со Амандманот XXI од Уставот на Република Македонија се гарантира правото на жалба против одлуки донесени во постапка во прв степен пред суд. Управниот суд според Законот за управните спорови одлучува во прв степен. Според членот 39 став 2 од Законот за управните спорови, дозволена е жалба против пресуда донесена од судот. Меѓутоа законот не го регулира во целост одлучувањето по жалба против првостепена пресуда донесена во управен спор, постапката по жалба како и надлежноста за одлучување по жалба. Правото на жалба против одлуки на суд донесени во прв степен претставува едно од основните слободи и права на граѓаните, а истовремено и еден од столбовите

на основните уставни принципи владеење на правото и гарант на правната држава.

Имајќи ја во предвид одлуката на Уставниот суд У.бр. 231/08 од 16.09.2009 година објавена во Службен весник на Република Македонија бр.117/2009 се предлага измена и дополнување на Законот за управните спорови.

II. ЦЕЛИ, НАЧЕЛА И ОСНОВНИ ПРИНЦИПИ

Предлог на закон за изменување и дополнување на Законот за управните спорови се заснова врз истите начела на кој се заснова Законот за управните спорови.

Со предложените измени и дополнувања на Законот за управните спорови обезбедува уставно загарантираното право на граѓаните против одлука на суд донесена во прв степен согласно со Амандманот XXI од Уставот на Република Македонија.

III. ОЦЕНА НА ФИНАНСИСКИТЕ ПОСЛЕДИЦИ ОД ПРЕДЛОГОТ НА ЗАКОНОТ ВРЗ БУЏЕТОТ И ДРУГИТЕ ЈАВНИ ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА

Предлогот на закон за изменување и дополнување на Законот за Управните спорови чие донесување се предлага ќе предизвика финансиски импликации врз Буџетот на Република Македонија.

IV. ПРОЦЕНА НА ФИНАНСИСКИТЕ СРЕДСТВА ПОТРЕБНИ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ, НАЧИН НА НИВНО ОБЕЗБЕДУВАЊЕ, ПОДАТОЦИ ЗА ТОА ДАЛИ СПРОВЕДУВАЊЕТО НА ЗАКОНОТ ПОВЛЕКУВА МАТЕРИЈАЛНИ ОБВРСКИ ЗА ОДДЕЛНИ СУБЈЕКТИ

Предлогот на закон за изменување и дополнување на Законот за управните спорови има фискални импликации во Буџетот на Република Македонија. Средства ќе бидат потребни за примената на истиот поради потребата од формирање на Виш управен суд. Овие средства треба да се обезбедат од Буџетот на Република Македонија.

ПРЕДЛОГ НА
ЗАКОН ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА УПРАВНИТЕ
СПОРОВИ

Член 1

Во Законот за управните спорови („Службен весник на Република Македонија, бр.62/06), во членот 1 зборовите „Управниот суд (во натамошниот текст: судот)“ се заменуваат со зборот „судот“, а по зборовите „како и за актите“ се додаваат зборовите „на тие органи“.

Член 2

Во член 2 во ставот 1 зборот „судот“ се заменува со зборот „се“.

По ставот 1 се додава нов став 2 кој гласи:

„Во случаите од ставот 1 на овој член кога се работи за спорови од изборната постапка ќе се применуваат одредбите од Изборниот законик.“

Во ставовите 3, 4 и 5 зборот „судот“ се заменува со зборот „се“.

Член 3

Во член 3 во ставот 4 зборот „Јавниот“ се заменува со зборот „Државниот“.

Во ставот 4 зборот „институција“ се заменува со зборовите „органот што го застапува“.

Член 4

Член 4 се менува и гласи:

„Управните спорови во Република Македонија ги решаваат:

- Управниот суд, како првостепен суд;
- Вишиот управен суд како второстепен суд и
- Врховниот суд на Република Македонија кој одлучува по вонредни правни средства во случаите кога тоа е уредено со овој закон.“

Член 5

Во членот 5 зборот „Пресудите“ се заменува со зборот „Одлуките“

Член 6

Во членот 6 зборовите „на граѓани“ се бришат.

Член 7

Во членот 7 по зборовите „како и актите“ се додаваат зборовите „на тие органи“

Член 8

По членот 7 се додава нов член 7-а кој гласи:

“Член 7-а

Доколку овој закон не содржи одредби за постапката во управните спорови, соодветно ќе се применуваат одредбите од Законот за парничната постапка.“

Член 9

Во член 8 во ставот 1 по зборот „против“ се додава зборот „конечен“.

Ставот 2 се менува и гласи:

„ Управен спор може да се поведе и против првостепен управен акт, кога не е предвидена правна заштита во управна постапка во втор степен.“

Член 10

Членот 10 се менува и гласи:

„Управниот акт може да се побива:

- ако е донесен од ненадлежен орган;
- поради погрешна примена на материјалното право;
- поради погрешно или нецелосно утврдена фактичка состојба во постапката која му предходела на актот; и
- кога во постапката која му предходела на актот не се постапило според правилата на постапката.“

Член 11

Во членот 11 точката се брише и се додаваат зборовите „согласно со закон.“

Член 12

Во член 15 во ставот 4 зборовите „одлука која треба да биде образложена“ се заменуваат со зборовите „решение кое треба да биде образложено.“

Ставот 5 се менува и гласи:

„Против решението од став 4 на овој член, странките можат во рок од три дена да поднесат жалба до Вишиот управен суд, кој е должен по жалбата да одлучи во рок од три дена од денот на нејзиниот прием.“

Член 13

Членот 16 се менува и гласи:

„Управниот суд во управен спор одлучува во прв степен по тужба против управни акти.“

Вишиот управен суд одлучува по жалби против одлуките на Управниот суд донесени во прв степен.

Врховниот суд одлучува по вонредни правни средства против одлуките на Вишиот управен суд.“

Член 14

Во членот 17 зборовите „на граѓани“ се бришат.

Член 15

Членот 18 се менува и гласи:

„Бројот на судиите во Управниот суд и Вишиот управен суд се определува со одлука на Судскиот совет на Република Македонија.“

Член 16

По членот 18 се додаваат четири нови члена 18-а, 18-б, 18-в и 18-г кои гласат:

„Член 18-а

Во управен спор судот одлучува во совет.

Во управен спор одлучува судија поединец во случаи определени со овој закон.

Член 18-б

Во прв степен спорите ги суди совет или судија поединец.

Кога суди во прв степен советот е составен од тројца судии.

Член 18-в

Судија поединец суди во спорови поведени против актите донесени во прекршочна постапка од органите од член 6 од овој закон со кои е изречена глоба која не го надминува износот од 5000 евра во денарска противвредност и за кои не е пропишана посебна прекршочна мерка, одземање на предмети и не е предвидена забрана за вршење професија и дејност.

Член 18-г

Вишиот управен суд одлучува во совет од тројца судии. “

Член 17

Во член 20 ставот 4 се брише.

Ставот 5 станува став 4.

Член 18

Во член 21 во ставовите 1 и 2 зборот „судо“ се заменува со зборовите „Управниот суд“.

Член 19

Во членот 24 зборот „судот“ се заменуваат со зборовите „Управниот суд“

Член 20

Во членот 25 во ставот 1 по зборот „совет“ се додаваат зборовите „или судија поединец“.

Во членот 25 во ставовите 1 и 2 зборот „судот“ се заменува со зборовите „Управниот суд“.

Член 21

Во членот 26 во ставовите 1 и 2 зборот „судот“ се заменува со зборовите „Управниот суд“.

Член 22

Во членот 27 зборот „судот“ се заменува со зборовите „Управниот суд“.

Член 23

Во членот 28 во ставот 1 и ставот 2 зборот „судот“ се заменува со зборовите „Управниот суд“.

Во ставот 4 бројот „30“ се заменува со бројот „22“

Член 24

Во членот 29 ставовите 1, 2 и 3 зборот „судот“ се заменува со зборовите „Управниот суд“.

Член 25

Членот 30 се менува и гласи:

„За управните спорови Управниот суд одлучува по правило на нејавна седница.

За управните спорови судот одлучува:

- за законитост на актите; и
- за самата управна работа.”

Член 26

По членот 30 се додава нов член 30-а кој гласи:

“Член 30-а

Во спор за законитост на актите на органите од членот 1 од овој закон, за работите од членот 26 од овој закон Управниот суд одлучува со решение без расправа.

Судот ќе одржи јавна усна расправа и со пресуда ќе одлучи за самата управна работа, ако:

- сложеноста на предметот во управниот спор тоа го налага;
- тоа е неопходно заради подобро разјаснување на управната работа или утврдување на фактичката состојба;
- судот изведува докази; и
- во случаите утврдени во членовите 22 и 36 став 3 и член 40 од овој закон.“

Член 27

Членот 32 се брише.

Член 28

Во членот 35 зборот „гlediшта“ се заменуваат со зборовите „правни интереси“.

Член 29

Во член 36 во ставот 1 зборовите „го решава“ се заменуваат со зборовите „одлучува за“.

Во ставот 3 зборовите „односно решение“ се бришат.

Член 30

Членот 39 се менува и гласи:

„Против одлуката на Управниот суд е дозволена жалба.“

Член 31

По членот 39 се додава нов член 39-а кој гласи:

„Член 39-а

Со пресуда судот тужбата ја уважува како основана или ја одбива како неоснована. Ако тужбата се уважува судот го поништува оспорениот управен акт.

Судот со решение одлучува и за времените мерки од член 15 на овој закон.“

Член 32

Во член 40 во ставот 3 по зборот „надзор“ се додаваат зборовите „над работата на органот што го донел актот кој е предмет на управен спор“, а зборот „пресудата“ се заменува со зборот „одлуката“.

Член 33

Членот 41 се менува и гласи:

„Судот по завршената расправа ја донесува и усно ја објавува пресудата.

Во сложените предмети судот може да го одложи усното објавување на пресудата, најдоцна во рок од осум дена од денот на завршување на расправата.

Објавената пресуда судот е должен да ја изработи во рок од осум дена, а во сложените предмети во рок од 15 дена од денот на објавувањето.

Ако по завршената усна расправа не може да се донесе пресуда, поради тоа што претходно треба да се утврди таков факт за чие расправање не е потребна нова усна расправа, судот ќе донесе пресуда, без расправа и тоа најдоцна во рок од осум дена откако тој факт ќе биде утврден.“

Член 34

Во насловот на Глава VI зборот „ВОНРЕДНИ“ се брише, и се додаваат седум нови члена 42-а, 42-б, 42-в, 42-г, 42-д, 42-ѓ и 42-е, кои гласат :

„Жалба

Член 42-а

Против одлуките на Управниот суд странките можат да изјават жалба во рок од 15 дена од денот на доставувањето на одлуката преку Управниот суд до Вишиот управен суд.

Против одлука на Управниот суд, органот чиј акт бил предмет на управниот спор може да поднесе жалба преку Државниот правобранител на Република Македонија.

Вишиот управен суд одлучува по жалба во совет од тројца судии.

Член 42-б

Во жалбата не можат да се истакнуваат нови факти ниту да се предлагаат нови докази освен ако се однесуваат на суштествени повреди на одредбите од постапката пред судот поради кои може да се изјави жалба.

Член 42-в

Против одлуката на судот може да се изјави жалба поради:

- Суштествени повреди на одредбите на постапката;
- Поради погрешно и нецелосно утврдена фактичка состојба; и
- Поради погрешна примена на материјалното право.

Член 42-г

Суштествена повреда на одредбите на постапката постои, ако судот во текот на постапката не применил или неправилно применил одредба од овој

или друг закон, а тоа влијаело или можело да влијае врз донесување на законита и правилна одлука.

Суштествена повреда на одредбите од постапката секогаш постои, ако:

- 1) судот бил непрописно составен,
- 2) во донесувањето на одлуката учествувал судија кој според законот мора да се из земе, односно кој со решение на судот бил изземен;
- 3) е одлучено за барање во спор што не спаѓа во упрвно судска надлежност;
- 4) спротивно на одредбите од овој закон судот ја засновал својата одлука врз недозволени располагања на странките;
- 5) на странка со незаконито постапување, а особено со пропуштање на доставување не и е дадена можност да расправа пред судот;
- 6) спротивно на одредбите од овој закон судот го одбил барањето на странката во постапката да и обезбеди толкувач, а странката поради тоа се жали;
- 7) судот донел одлука без јавна усна расправа, а бил должен да ја одржи согласно член 30-а став 2 од овој закон;
- 8) во постапката како тужител или тужен учествувало лице кое не може да биде странка во постапката, или ако странката што е правно лице не ја застапувало овластено лице, или ако процесно неспособна странка не ја застапувал законски застапник, или ако законскиот застапник, односно полномошникот на странката немал потребно овластување за водење на постапката или за одделни дејствија во постапката, доколку водењето на постапката, односно вршењето на одделни дејствија во постапката не било дополнително одобрено;
- 9) е одлучено за барање за кое веќе тече спор, или за кое веќе порано правосилно е одлучено, или за кое веќе е склучено судско порамнување;
- 10) спротивно на законот била исклучена јавноста на усната расправа;
- 11) одлуката има недостатоци поради кои не може да се испита, а особено ако изреката на одлуката е неразбирлива, ако противречи сама на себеси или на причините за одлуката, или ако одлуката воопшто нема причини или во неа не се наведени причините за

решителните факти или тие причини се нејасни или противречни, или ако за решителните факти постои противречност меѓу она што во причините на одлуката се наведува за содржината на исправите или записникот за исказите дадени во постапката и самите тие исправи или записникот и

12) судот ги повредил одредбите за употреба на јазикот во постапката.

Ако странката која е правно лице не била застапувана од овластено лице или поради тоа што процесно неспособната странка не ја застапувал нејзиниот законски застапник, или поради тоа што законскиот застапник, односно полномошникот на странката немал потребно овластување за водење на постапката или за одделни дејствија во постапката, жалба може да изјави само странката на која се однесуваат тие недостатоци.

Член 42-д

Погрешно утврдена фактичка состојба постои кога судот некој решителен факт погрешно го утврдил, односно кога не го утврдил.

Нецелосно утврдена фактичка состојба постои кога на тоа укажуваат фактите или доказите кои странката без успех ги предложила во текот на постапката.

Член 42-ѓ

Погрешна примена на материјалното право постои кога судот не ја применил одредбата на материјалното право што требало да ја примени или кога таквата одредба не ја применил правилно.

Член 42-е

Вишиот управен суд по жалба по правило одлучува без расправа.

Кога советот на Вишиот управен суд ќе најде дека заради правилно утврдување на фактичката состојба е потребно да се повторат веќе изведените докази, ќе закаже расправа.

Кога на седница на советот ќе се утврди дека пресудата против која е изјавена жалба се заснова на суштествена повреда на одредбите на овој или на друг закон или на погрешно и нецелосно утврдена фактичка состојба, а пресудата веќе еднаш била укината, Вишиот управен суд ќе закаже расправа и мериторно ќе одлучи.“

Член 35

Во член 45 зборот „решава“ се заменува со зборот „одлучува“.

По ставот 1 се додава нов став 2 кој гласи:

„Судот пред кој е завршена постапката одлучува за повторување на постапката во совет составен од пет судии.“

Член 36

Во членот 46 зборот „решавање“ се заменува со зборот „одлучување“.

Член 37

Во член 47 во ставот 1 по зборот „повторување“ се додаваат зборовите „на постапката“, а зборот „решава“ се заменува со зборот „одлучува“.

Член 38

Во член 48 во ставот 1 зборот „решава“ се заменува со зборот „одлучува“.

Член 39

Во членот 49 по зборот „постапката,“ се додаваат зборовите „Јавниот обвинител“, а зборот „се“ се брише.

По ставот 1 се додава нов став 2 кој гласи:

„ Врховниот суд на Република Македонија по барање за заштита на законитоста одлучува на Општа седница.“

Член 40

Членот 51 се брише.

Член 41

Во насловот на глава “VII” зборот “ПРЕСУДИТЕ се заменува со зборот “ОДЛУКИТЕ“.

Член 42

Во член 53 во ставот 1 зборот „пресудата“ се заменува со зборот „одлуката“.

Во ставот 2 зборот “пресуда“ и зборот “решение“ се заменува со зборот “одлука“.

ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 43

Постапките по тужбите за покренување на управен спор поднесени до Управниот суд до денот на отпочнување на примената на овој закон ќе се спроведат согласно со одредбите од овој закон.

Член 44

Против одлука во управен спор донесена до денот на отпочнувањето на примената на овој закон, може да се изјави жалба според досегашните прописи, ако според тие прописи жалбата е предвидена.

Против правосилна одлука во управен спор донесена до денот на отпочнувањето на примената на овој закон, може да се изјават вонредни правни средства според прописите што важеле до отпочнувањето со примената на овој закон.

Член 45

Вишиот управен суд ќе се конституира и ќе отпочне со работа најдоцна шест месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 46

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“, а ќе отпочне да се применува по конституирањето и отпочнувањето со работа на Вишиот управен суд.

I. ОБРАЗЛОЖЕНИЕ НА СОДРЖИНАТА НА ПРЕДЛОГ ЗАКОНОТ

Предлогот на закон за изменување и дополнување на Законот за управните спорови предвидува економичност, ажурност и ефикасност во решавањето на управните спорови. За таа цел Управниот суд кога одлучува по управните спорови одлучува за законитоста на актите на органите на државната управа, Владата, другите државни органи, општините и градот Скопје како и општините во градот Скопје, организации утврдени со закон и на правни и други лица на кои со закон им е доверено вршење на јавни овластувања, кога решаваат за правата и обврските во поединечни управни работи.

Согласно предложените измени кога Управниот суд одлучува во спор на законитост на актите од органите утврдени во членот 1 на постојниот закон одлучува со решение без расправа, а кога во спор покрај оценката на законитоста на управниот акт Управниот суд одлучува и за самата управна работа, ќе одржи јавна усна расправа на која ќе реши по тужбата со пресуда против која е дозволена жалба.

Предлогот на Закон за изменување и дополнување на Законот за управните спорови ги содржи следните изменувања и дополнувања на текстот на законот.

Со предложените измени во членовите 1 се прецизира постојниот член 1 од Законот за управните спорови.

Со предложената измена на членот 2 се предвидува дека кога се работи за спорови од изборната постапка ќе се применуваат одредбите на Изборниот законик.

Со предложените измени во член 3 став 4 се врши усогласување на овој закон со законот за државно правобранителство.

Со предложените измени во член 4 се утврдува надлежноста за одлучување во управен спор, при што е предвидено во прв степен да одлучува Управниот суд во втор степен Вишиот управен суд, а по вонредни правни средства ќе одлучува Врховниот суд на Република Македонија.

Со предложениот член 8 се додава нов член 7-а кој преставува номотехничко подобрување на постојниот закон во однос на одредбата за субсидијарна примена на одредбите на Законот за парнична постапка во однос на постапката за управните спорови.

Со предложениот член 9 се менува членот 8 став 1 од постојниот закон, со кој се прецизира дека управен спор може да се поведе против конечен акт донесен во прв или втор степен. Ставот 2 се менува и гласи: „Управен спор може да се поведе и против првостепен управен акт, кога не е предвидена правна заштита во управна постапка во втор степен.“

Со членот 10 таксативно се наведуваат случаите кога управниот акт може да се побива

Со предложениот член 13 постојниот член 16 се менува и со истиот се утврдува надлежноста за одлучување во управен спор во прв и втор степен, како и по вонредни правни средства.

Со предложениот член 15 постојниот член 18 се менува, при што е предвидено бројот на судиите во Управниот суд и во Вишиот управен суд да ги определи Судскиот совет на Република Македонија.

Со предложениот член 16 по членот 18 се додават четири нови члена 18-а, 18-б, 18-в и 18-г во кои се регулира составот советите кои ќе одлучуваат во управен спор.

Предложените членови 17, 18, 19, 20, 21, 22, и 24 се во насока на номотехничко подобрување на текстот на законот.

Со предложениот член 25 се менува постојниот член 30 од Законот за управни спорови, со тоа што согласно предложените измени за управните спорови ќе се одлучува по правило на нејавна седница.

Со предложениот член 26 се додава нов член 30-а во кој се регулираат случаите во кои судот одлучува со решение, а во ставот 2 од овој член се регулираат случаите кога судот одлучува со пресуда.

Со предложените членови 27, 28 и 29 се врши номотехничко подобрување на текстот на законот, а со членот 30 се менува постојниот член 39 со тоа што против одлука на управниот суд се гарантира правото на жалба.

Во членовите 31, 32 и 33 се регулира постапката на судот до донесувањето на пресудата.

Со предложениот член 34 во Главата VI се додаваат седум нови члена и тоа 42-а, 42-б, 42-в, 42-г, 42-д, 42-ѓ и 42-е во кои детално се регулира постапката по жалба против одлуките на Управниот суд, како и причините поради кои жалбата може да биде изјавена.

Со предложените членови 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41 и 42 се врши номотехничко подобрување на текстот на законот.

Во преодните и завршни одредби во членовите 43 се пропишува дека постапките по тужби за покренување на управен спор започнати до денот на отпочнување со примена на овој закон, а кои не се завршени ќе бидат завршени согласно со одредбите на измените и дополнувањата, затоа што истите се поповолни за граѓаните.

Во членот 44 се регулира кој закон ќе се применува за жалбите и вонредните правни средства против пресудите донесени до денот на отпочнување со примена на овој закон.

Во членот 45 е предвидено дека Вишиот управен суд ќе се конституира и ќе отпочне со работа по шест месеци од влегувањето во сила на овој закон, а во членот 46 е пропишано дека законот ќе влезе во сила осмиот ден од денот на објавување во службен весник, а ќе отпочне да се применува по конституирањето и отпочнувањето со работа на Вишиот управен суд, а со тоа и

доследна имплементација на Законот за изменување и дополнување на Законот за управните спорови.

II. МЕЃУСОБНА ПОВРЗАНОСТ НА РЕШЕНИЈАТА СОДРЖАНИ ВО ПРЕДЛОЖЕНИТЕ ОДРЕДБИ

Согласно Законот за изменување и дополнување на Законот за управните спорови е предвидено како супсидирјарен закон во управните спорови да се применува Законот за парнична постапка .

III. ПОСЛЕДИЦИ ШТО ЌЕ ПРОИЗЛЕЗАТ ОД ПРЕДЛОЖЕНИТЕ РЕШЕНИЈА

Со предложените измени и дополнувања на Законот за управните спорови обезбедува уставно загарантираното право на граѓаните против одлука на суд донесена во прв степен согласно со Амандманот XXI од Уставот на Република Македонија.

ТЕКСТ
НА ОДРЕДБИТЕ ОД ЗАКОНОТ ЗА УПРАВНИТЕ СПОРОВИ
КОИ СЕ МЕНУВААТ
(„Службен весник на Република Македонија” бр.62/06)

Член 1

Заради обезбедување судска заштита на правата и правните интереси на физичките и правните лица и заради обезбедување на законитоста, Управниот суд (во натамошниот текст: судот), во управни спорови одлучува за законитоста на актите на органите на државната управа, Владата, други државни органи, општините и градот Скопје, организации утврдени со закон и на правни и други лица во вршење на јавни овластувања (носители на јавни овластувања), кога решаваат за правата и обврските во поединечни управни работи, како и за актите донесени во прекршочна постапка.

Член 2

Во управен спор судот одлучува за законитоста на поединечните акти донесени во изборната постапка и на поединечните акти за избори, именувања и разрешувања на носители на јавни функции, ако тоа е определено со закон, како и за актите за именување, назначување и разрешување на раководни државни службеници, ако поинаку не е определено со закон.

Во управен спор судот одлучува за законитоста на актите на државните органи, Владата и на носителите на јавни овластувања, донесени во форма на пропис ако тие ги уредуваат поединечните односи.

Во управен спор судот решава и одлучува за спор што ќе произлезе од спроведувањето и извршувањето на одредбите на концесиските договори, договорите за јавни набавки кои се од јавен интерес и за секој договор во кој една од страните е државен орган, организација со јавни овластувања, јавно претпријатие, општините и градот Скопје склучен од јавен интерес или заради вршење јавна служба (во натамошниот текст: управни договори).

Во управен спор судот одлучува и против поединечни акти на органите на државната управа, Владата, други државни органи, општините и градот Скопје, организации утврдени со закон и на правни и други лица во вршење на јавни овластувања (носители на јавни овластувања), кога за решавање во втор степен против таквиот акт, не е обезбедена друга правна заштита.

Во управен спор судот одлучува за судир на надлежностите меѓу органите на Републиката, општините и градот Скопје, меѓу општините и градот Скопје и по споровите настанати за судир на надлежностите меѓу општините и градот Скопје и носителите на јавните овластувања, ако тоа е предвидено со

закон, доколку со Уставот или законите не е предвидена поинаква судска заштита.

Кога во управен спор се оспоруваат актите од овој член, во постапката се применуваат одредбите од овој закон, ако со друг закон поинаку не е предвидено.

Член 3

Право да поведе управен спор има физичко или правно лице, ако смета дека со управниот акт му е повредено некое право или непосреден интерес заснован врз закон.

Државен орган, подружница или друга деловна единица на трговско друштво, населба и слично или група лица, иако немаат својство на правно лице, можат да поведат управен спор ако можат да бидат носители на правата и обврските за кои се решавало во управната постапка.

Кога орган на општините и градот Скопје, или на организација решава во прв степен во управна работа од изворна и делегирана надлежност, а по жалбата против таквиот акт решавал надлежен орган определен со закон, управен спор против второстепениот акт може да поведе и општината и градот Скопје, односно организацијата чијшто орган решавал во прв степен, ако смета дека со второстепениот акт е повредено правото на локалната самоуправа, односно правото на управување.

Управен спор може да поведе Јавниот правобранител на Република Македонија, кога со управен акт или со управен договор се повредени законот или јавниот интерес, односно институцијата што ја застапува според закон.

Тужител во управен спор може да биде и синдикалната организација ако оцени дека на нејзин член со управниот акт му е повредено правото или непосреден интерес заснован врз закон.

Кога на поединец кој е член во некое здружение кое според своите правила има задача да штити определени права и интереси на своите членови, а со управен акт му е повредено некое право или интерес, здружението може, во согласност со членот и од негово име, да поднесе тужба и да води управен спор против таков управен акт.

Здружението од ставот 6 на овој член, може во секој стадиум на постапката, со права на спореден замешувач, да стапи во веќе поведениот спор на страната на тој поединец и во негова корист да ги преземе сите дејствија и да ги употребува сите правни средства, доколку тоа не е во спротивност со изјавите и постапките на самата странка.

Член 4

Управните спорови во Република Македонија ги решаваат:
- Управниот суд, како првостепен суд и

- Врховниот суд на Република Македонија, одлучува по вонредни правни средства.

Член 7

Управен акт во смисла на овој закон е акт со кој органите од членот 6 на овој закон решаваат за извесно право или обврска на физичко или правно лице, односно друго лице кое може да биде странка во определена управна работа, како и актите донесени во прекршочната постапка.

Член 8

Управен спор може да се води против управен акт донесен во втор степен (конечен управен акт).

Управен спор може да се поведе и против првостепен управен акт, против кој нема место за жалба во управната постапка.

Управен спор може да се поведе и кога надлежниот орган по барањето, односно по жалбата на странката не донел соодветен управен акт, под условите предвидени со овој закон.

Управниот спор може да се поведе и за повреда на одредбите од управните договори, согласно со одредбите од овој закон.

Член 15

(1) Ако надлежниот орган што го донел управниот акт од членот 14 на овој закон пристапи кон извршувањето на актот до донесувањето на одлуката на судот, тужителот може да бара судот да донесе временна мерка за одлагање на извршувањето на управниот акт.

(2) Тужителот може да бара донесување на временна мерка и за времено уредување на состојбата во однос на спорниот правен однос ако тоа уредување, пред се, кај правните односи кои траат се покаже за потребно за да се избегнат потешки штетни последици или насилство што се заканува.

(3) За донесување на временна мерка од претходните ставови, надлежен е судот што одлучува по тужбата.

(4) Судот одлучува по предметот за донесување на временна мерка во рок од седум дена од приемот на барањето со одлука која треба да биде образложена. Судот може донесувањето на времената мерка да го поврзе со условот да се даде осигурување за штетата која евентуално би настанала за спротивната странка, заради нејзиното донесување.

(5) Против одлуката од претходниот став, странките можат во рок од три дена да поднесат жалба до судот надлежен за решавање, кој по жалбата е должен да одлучи во рок од три дена од нејзиниот прием.

Член 16

Управниот суд во управен спор одлучува по тужби против управни акти.

Врховниот суд на Република Македонија одлучува по вонредни правни средства против одлуките на Управниот суд. Врховниот суд на Република Македонија решава за судир на надлежност меѓу Управниот суд и другите судови.

Член 18

Управниот суд брои 19 судии.

Бројот на судиите на Управниот суд се зголемува со одлука на Судскиот совет на Република Македонија.

Управниот суд во управен спор решава во совет составен од тројца судии.

Кога Врховниот суд на Република Македонија решава по вонредни правни средства, решава во совет составен од тројца судии.

Член 27

Ако судот не ја отфрли тужбата врз основа на членот 25 став 2 или на членот 26 од овој закон, а најде дека оспорениот управен акт содржи такви суштествени недостатоци што ја спречуваат оцената на законитоста на актот, од таа причина со пресуда може да го поништи актот и без доставување на тужбата на одговор.

Член 30

За управните спорови судот по правило решава на нејавна седница. Судот ќе одржи јавна усна расправа:

- поради сложеноста на предметот во управниот спор,
- поради подобро разјаснување на состојбата на работата,
- кога утврдува фактичка состојба,
- кога изведува докази и
- во случаите утврдени во членот 22 од овој закон.

Од истите причини и странката може да предложи да се одржи јавна усна расправа.

Член 36

Судот го решава спорот, по правило, врз основа на фактите што се утврдени во управната постапка, или врз основа на фактите што сам ќе ги утврди.

Ако судот најде дека спорот не може да се расправа врз основа на фактите утврдени во управната постапка, поради тоа што во однос на утврдените факти постои противречност во списите, ако тие во суштествени точки се нецелосно утврдени, ако од утврдените факти е изведен неправилен заклучок во однос на фактичката состојба, или ако најде дека во управната постапка не се водело сметка за правилата на постапката што би биле од влијание врз решавањето на работата, судот ќе го поништи оспорениот управен акт со пресуда. Во таков случај, надлежниот орган е должен да постапи онака како што е определено во пресудата и да донесе нов управен акт.

Ако поништувањето на оспорениот управен акт според ставот 2 на овој член и повторното водење на постапката пред надлежниот орган би предизвикало за тужителот штета која тешко би можела да се надомести, или ако врз основа на јавни исправи или други докази во списите на предметот е очигледно дека фактичката состојба е поинаква од онаа што е утврдена во управната постапка, или ако во истиот спор веќе еднаш е поништен управниот акт, а надлежниот орган не постапил во целост по пресудата, судот ќе ја утврди фактичката состојба и врз основа на така утврдената фактичка состојба ќе донесе пресуда односно решение.

Во случајот од ставот 3 на овој член, судот ја утврдува фактичката состојба на расправа преку еден член на советот, преку друг редовен суд или преку друг орган. На расправата се повикува и странката.

Член 38

Судот донесува пресуда, односно решение со мнозинство на гласови, кога решава во совет.

За советувањето и за гласањето се води посебен записник што го потпишуваат сите членови на советот и записничарот.

Советувањето и гласањето се врши без присуство на странките.

Член 39

Судот го решава спорот со пресуда.

Против пресудата од членот 30 став 3 на овој закон е дозволена жалба.

Со пресудата тужбата се уважува како основана или се одбива како неоснована. Ако тужбата се уважува судот го поништува оспорениот управен акт.

Член 40

Кога судот ќе најде дека оспорениот управен акт треба да се поништи, може, ако природата на работата тоа го дозволува и ако податоците на постапката даваат сигурна основа за тоа, со пресуда да ја реши управната работа. Судот задолжително ќе постапи така:

- ако станува збор за погрешна примена на правото (погрешно утврдено правно прашање);
- ако станува збор за спорови од управни договори;
- ако станува збор за акти донесени во прекршочната постапка од страна на органите наведени во членот 1 од овој закон;
- ако дојде до оддолжување на постапката, а се работи за предмет во кој фактичката состојба е утврдена во управно-судската постапка;
- ако претходно со пресуда го поништил управниот акт, а органот не постапил по насоките и ставовите на судот изнесени во пресудата;
- ако надлежниот орган по поништувањето на управниот акт донесе управен акт спротивно на правното мислење на судот, или спротивно на забелешките од судот во однос на постапката, па тужителот поднесе нова тужба и
- во случаите утврдени во членот 22 од овој закон.

Таквата пресуда во се го заменува актот на надлежниот орган.

Во случаите од ставот 1 алинеи 4 и 5 на овој член судот го известува органот што врши надзор. Органот што врши надзор должен е да го суспендира овластеното службено лице кое не ја почитувало пресудата на судот и покронува постапка за негова одговорност.

Со пресудата со која се поништува оспорениот управен акт судот ќе одлучи и за барањето на тужителот за враќање на предметот. Во однос на надоместок на штета, судот ќе го упати тужителот своето барање да го остварува во парнична постапка.

Кога тужбата е поднесена врз основа на членот 22 од овој закон, а судот најде дека е таа оправдана, со пресуда ќе ја уважи тужбата и ќеопредели во која смисла надлежниот орган ќе донесе решение.

Член 41

Ако е одржана усна расправа, судот веднаш по завршената расправаусно ќе ја објави пресудата, односно решението, заедно со најважнитепричини.

Во сложени случаи судот може да се откаже од усно објавување на пресудата, односно на решението, а најдоцна во рок од осум дена да донесе пресуда односно решение.

Ако по завршената усна расправа не може да се изрече пресуда, односно решение, поради тоа што претходно треба да се утврди таков фактза чие расправање не е потребна нова усна расправа, судот ќе донесе пресуда, односно решение без расправа и тоа најдоцна во рок од осум денаоткако ќе го утврди тој факт.

Член 45

По тужбата за повторување на постапката решава судот што ја донел одлуката на која се однесува причината за повторување.

Член 46

Тужбата за повторување на постапката се поднесува до судот што е надлежен за решавање (член 45).

Во тужбата мора да се наведе особено:

- 1) пресудата или решението донесено во постапката чие повторување се бара;
- 2) законскиот основ за повторување (член 43) и доказите, односно околностите што го прават веројатно постоењето на тој основ;
- 3) околностите од кои произлегува дека тужбата е поднесена во законскиот рок и со што се докажува тоа и
- 4) во кој правец и во кој обем се предлага измена на пресудата, односно на решението донесено во постапката чие повторување се бара.

Член 47

За тужбата за повторување судот решава на нејавна седница.

Судот ќе ја отфрли тужбата со решение, ако утврди дека тужбата ја поднело неовластено лице, или дека тужбата не е навремена или дека странката не го направила веројатно постоењето на законскиот основ за повторување.

Ако судот не ја отфрли тужбата според ставот 2 на овој член, ќе ја достави до спротивната странка и до заинтересираните лица и ќе ги повика во рок од 15 дена да одговорат на тужбата.

Член 48

(1) По истекот на рокот за одговор на тужбата (член 47 став 3), судот со пресуда решава за тужбата за повторување на постапката.

(2) Ако се дозволи повторување, ќе се стави вон сила поранешната одлука во целост или делумно.

(3) Поранешните процесни дејствија врз кои не влијаат причините за повторување нема да се повторуваат.

(4) Со пресуда со која се дозволува повторување ќе се реши и за главната работа.

Член 49

Против одлуката на судот донесена по тужбата за повторување на постапката, може да се поднесе барање за заштита на законитоста.

Член 51

Доколку овој закон не содржи одредби за постапката во управните спорови, соодветно ќе се применуваат одредбите на Законот за парничната постапка.

Член 52

Кога судот ќе поништи акт против кој бил поведен управен спор, предметот се враќа во состојба во која се наоѓал пред да е донесен

поништениот акт. Ако според природата на работата што била предмет на спорот, место поништениот управен акт треба да се донесе друг, надлежниот орган е должен да го донесе без одлагање, а најдоцна во рок од 30 дена од денот на доставувањето на пресудата. Надлежниот орган притоа е врзан со правното мислење на судот, како и со забелешките на судот во однос на постапката.

Член 53

(1) По истекот на рокот за одговор на тужбата (член 47 став 3), судот со пресуда решава за тужбата за повторување на постапката.

(2) Ако се дозволи повторување, ќе се стави вон сила поранешната одлука во целост или делумно.

(3) Поранешните процесни дејствија врз кои не влијаат причините за повторување нема да се повторуваат.

(4) Со пресуда со која се дозволува повторување ќе се реши и за главната работа.

Член 54

Кога во управен спор е донесена пресуда, а надлежниот орган донел управен акт за извршување на таа пресуда, па кај надлежниот орган се бара обнова на управната постапка по тој управен акт, обнова може да се дозволи ако причината за обнова настанала кај органот што го донел актот.